

Maaseutuverkoston toimintakertomus 2023

Sisällys

UUTTA KOHTI.....	2
1 MITÄ ON MAASEUTUVERKOSTOTOIMINTA.....	4
1.1 Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet	4
1.2 Toiminnan teemat – ketterästi kehityksen kärjessä	4
1.3 Oleellisen äärellä – toiminnan painopisteet 2023–2027	5
1.4 Yhdessä kohti tavoitteita – ohjausryhmä verkoston ytimessä	6
2 MAASEUTUVERKOSTON VUOSI 2023	7
2.1 Sidosryhmien sparrausta ja verkostotoiminnan vahvistamista.....	7
2.1.1 Viestintäverkostot toimiviksi	7
2.1.2 Ilmasto- ja ympäristöasiat sekä ruotsinkielinen verkostotoiminta	8
2.1.3 Nuoret esiin!	9
2.2 Lisää laatua ja vaikuttavuutta toimeenpanoon.....	9
2.3 Rahoitusmahdollisuudet tutuiksi ja tietoisuuteen	9
2.4 Tuloksia ja tietoa EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen toteutuksesta.....	11
2.5 Innovaatioita ja yhteistyötä	13
3 VIESTINTÄ JA KOULUTUS LUOVAT TOIMINNAN KIVIJALAN	17
4 MAASEUTUVERKOSTON RAHOITUSSUUNNITELMA JA TOTEUMA	18
4.1 Seurannan mittarit 2023	18
4.2 Rahoitussuunnitelma ja toteuma 2023	18
Liitteet	20

UUTTA KOHTI

Tämän vuoden aikana maaseutuverkoston toiminnassa siirryttiin vanhan kauden toiminnasta uuteen kauteen. Vielä alkuvuosi menttiin omalla toimintasuunnitelmalla ja loppuvuonna sitten toteutettiin jo täyttä päätä uutta kautta.

Kuten hyvään, uudistuvaan toimintaan kuuluu, tässäkin toimintaa muokattiin uusiin haasteisiin sopivaksi. Myös isoja, uusia satsauksia tehtiin.

Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet pohjautuvat edelleen Manner-Suomen ja Ahvenanmaan EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen tavoitteisiin ja painopisteisiin, mutta jokaisella kaudella ja vuodella on omat, kulloiseenkin aikaan tarpeelliset painopisteensä. Maaseutuverkoston toimintaa ohjaa ohjausryhmä. Vuoden alussa nimettiin uusi ja vähän aikaisempaa laajempi ohjausryhmä. Ohjausryhmän tärkein tehtävä on edelleen vuosittaisen toimintasuunnitelman sisällön linjaus ja konkreettisten tavoitteiden määrittäminen toiminnalle. Heti alkajaisiksi uusi ohjausryhmä hyväksyi rahoituskauden 2023–2027 koko toimintasuunnitelman ja sitten vuosittain hyväksytään tarkemmat, vuosikohtaiset suunnitelmat. Ennen kuin ohjausryhmä päättää asiasta, toiveita ja tarpeita on mahdollista tuoda keskusteluun monen eri kanavan kautta. Näin kuullaan toimijoita myös tällä kaudella. Suunnitelma ei ole itsetarkoitus vaan se toiminta, joka hyödyttää tekijöitä kentällä ja auttaa saavuttamaan niitä tavoitteita, joita varten CAP-suunnitelma on olemassa.

Painopisteitä ja teemoja toteutetaan maaseutuverkostotoiminnassa yhteistyönä monien eri tahojen kanssa. Maaseutuverkosto tukee valittuja teemoja tarjoamalla toimijoille niihin liittyviä työkaluja, verkostoyhteistyön mahdollisuuksia ja käytännön esimerkkejä EU:n maaseuturahoituksen mahdollisuuksista. Mahdollisuuksia ja välineitä on tälläkin kaudella käytössä laajasti.

Maaseutuverkostotoiminnan kaksi tärkeää painopistettä ovat viestintä ja maaseutuverkostossa tapahtuvan alueellisen ja temaattisen verkostotoiminnan kehittäminen. Viestinnän rooli edelliseen ohjelmakauteen verrattuna korostuu entisestään. Tällä saralla tehtiin myös iso panostus, kun CAP-suunnitelman teknisellä avulla rahoitetaan 15 alueellista maaseutuviestinnän koordinaattoria, jotka toimivat koko alueen ja sidosryhmien hyväksi. Uudella kaudella panostetaan myös enemmän ruotsinkieliseen viestintäverkostoon.

Aikaisemmin verkostotoimintaa edistävät pariaksi vuodeksi kootut teemaryhmät. Nyt tätä tapaa uudistettiin ja muodostettiin fokusryhmiä. Ryhmän toimintaa ei ole tiukasti sidottu mihinkään vuoteen vaan tarpeen mukaan mennään. Maaseutuverkostoyksikön koordinaattori toimii ryhmän moottorina, mutta edelleen osallistuminen perustuu kunkin mukanaolijan omaan osaamiseen ja vapaaehtoisuuteen. Tämän toimintatavan uskotaan edelleen innostavan mukanaolijoita yhteisen kehittämisen, ideoinnin sekä toiminnan vaikuttavuuden lisäämisen tielle.

Nuoret ovat edelleen verkostotoiminnan tärkeä painopiste. Nuorten viljelijöiden määrän lasku on ollut jo pitkään maatalouden suurimpia haasteita ja nuorten saamista alalle ja pysymistä alalla on tarpeen edistää kaikin mahdollisin tavoin. Myös maaseudulla toimivien yritysten omistajanvaihdokset ovat nyt eri tavalla esillä kuin aikaisemmin. Ja myös Leader-toiminnan halutaan olevan nuorien ulottuvilla. Kaikkiin edellä mainittuihin asioihin on verkostotoiminnassa tavoitteita ja välineitä.

Juuri nyt on lisäksi nostettu liikuntaan ja toimintakykyyn liittyviä asioita esille aikaisempaa enemmän. Maaseuturahastosta on jo ennenkin rahoitettu maaseudulla liikuntamahdollisuuksia ja hankkeita, mutta nyt on havahduttu siihen, että asia vaatii myös laajempaa verkostoitumista ja viestintää. Liikunnan ilo sai siis entistä enemmän huomiotamme tänä vuonna ja saa sitä myös jatkossa!

Vaikka nyt siirryttiin jo uuden kauden asioihin, edellisen rahoituskauden tuloksia ei unohdettu, vaan niitä hyödynnettiin edelleen viestinnässä jakamalla esimerkiksi parhaita päättäneen kauden esimerkkejä ARIA-kilpailussa ja muutenkin monin eri tavoin. Menestyksellinen hanketoiminta huomattiin jälleen kerran myös EU-tasolla. Suomen huikeat finalistit kisasivat Agricultural & Rural Inspiration Awards -hankekilpailussa ja yksi voittokin tuli taas Suomeen. Kisamenestys Euroopassa kertoo vääjäämättömästi sen, miten tasokkaita Suomen hankkeet ovat.

Vaikka tiedämme toiminnan olevan jo korkeatasoista, parempaa kohti pitää silti vaan edelleenkin kurottaa. Toiminnan vaikuttavuutta kehitettiin edistämällä seuranta- ja arviointivalmiuksia. Vaikuttavuusleirejä järjestettiin sekä Leader-ryhmille, että ELY-keskuksille. Vaikuttavuuden arviointi auttaa meitä kertomaan asioista paremmin muille mutta se auttaa myös meitä itseämme jatkuvassa toiminnan kehittämisessä. Uudistumista tarvitaan koko ajan.

Kaikki mainitsemisen arvoinen ei kyllä mahdu mitenkään tähän lyhyeen alkujuontoon. Perusteellisempaa tarkastelua varten ovat kaikki toimintakertomuksen myöhemmin tulevat sivut. Jos menneen muistelu ei muuten innostaisikaan, tälläkin kaudella tehdyistä asioista kannattaa hakea inspiraatiota ja ideoita myös tulevaan. Maaseutuverkostotyön yksi tärkeä tavoite on tarjota hyviä esimerkkejä.

Loppukiteytyksenä voimme vielä miettiä, mistä huomataan, että tämän vuoden aikana maaseutuverkoston toiminnassa siirryttiin onnistuneesti vanhasta kaudesta uuteen kauteen? No siitähän sen huomaa, ettei vaihdosta juurikaan huomannut. Monia uudistuksia kyllä tehtiin, mutta ne hoituvat ennakoiden, sujuvasti ja erinomaisella tavalla. Hyvällä energialla ja innostuneena jatkamme uutta kautta!

Taina Vesanto

Maaseutuverkoston ohjausryhmän puheenjohtaja

1 MITÄ ON MAASEUTUVERKOSTOTOIMINTA

1.1 Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet

Maaseutuverkosto on manner-Suomen ja Ahvenanmaan maaseudun kehittämistä edistävä verkosto, joka mahdollistaa laajan tiedon-, kokemuksen- ja menetelmien vaihdon sekä lisää vuoropuhelua paikallisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Maaseutuverkoston tehtävänä on toimintansa kautta edistää EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden toimia erityisesti lisäämällä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa verkoston toimijoiden kesken. Keskeistä on, että potentiaaliset tuensaajat ja suuri yleisö ovat tietoisia kehittämisohjelmien mahdollisuuksista ja tuloksista. Maaseutuverkostotoiminta edesauttaa myös hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen leviämistä toimijoiden keskuudessa. Toiminnan koordinoijana ja mahdollistajana toimii Ruokaviraston maaseutuverkostoyksikkö.

Maaseutuverkoston toiminnan tavoitteet pohjautuvat manner-Suomen ja Ahvenanmaan EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden tavoitteisiin ja painopisteisiin, joiden puitteissa:

1. Varmistetaan älykäs, kestävä ja monipuolinen maatalousala, jolla parannetaan elintarviketurvaa.
2. Tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään yhteisiä ympäristö- ja ilmastotavoitteita.
3. Lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta.
4. Läpileikkaavana toimintana uudenaikaistetaan aloja edistämällä ja jakamalla tietämystä, innovointia ja digitalisointia maataloudessa ja maaseutualueilla.

Maaseutuverkoston EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden 2023–2027 toimintasuunnitelmassa tärkeimmiksi tavoitteiksi on määritelty:

1. Lisätä asiaankuuluvien sidosryhmien osallistumista CAP-strategiasuunnitelman toimeenpanoon ja tarvittaessa myös suunnitteluun.
2. Parantaa CAP-suunnitelmien toimeenpanon laatua ja suoritusperusteisen toimeenpanomallin toteuttamista.
3. Lisätä yleisön ja tuensaajien tiedonsaamista CAP-suunnitelmasta ja rahoitusmahdollisuuksista.
4. Edistää maatalouden ja maaseudun kehittämisen innovaatioita ja tukea kaikkien sidosryhmien osallistumista, osaamista ja tiedonsaamista sekä sidosryhmien välistä vuorovaikutusta ja vertaisoppimista.
5. Edistää seuranta- ja arviointivalmiuksia sekä CAP-suunnitelmien tulosten levittämistä.

1.2 Toiminnan teemat – ketterästi kehityksen kärjessä

Teemoja toteutetaan maaseutuverkostotoiminnassa yhteistyönä muun muassa ministeriöiden, Ruokaviraston, ELY-keskusten, Leader-ryhmien sekä kuntien ja muiden ohjelman parissa toimivien tahojen kanssa. Maaseutuverkosto tukee valittuja teemoja tarjoamalla toimijoille niihin liittyviä työkaluja, verkostoyhteistyön mahdollisuuksia ja käytännön esimerkkejä maaseutuohjelman mahdollisuuksista. Valittuja teemoja ja toiminnan painopisteitä voidaan toteuttaa teemaryhmätoiminnan kautta, verkostokoordinaattorin vetämänä tai ostopalveluna. Mahdollisuuksia on hyvin monimuotoiseen temaattiseen toimintaan. Temaattista toimintaa on mahdollista toteuttaa myös kansallisen ja

kansainvälisen fokusryhmätoiminnan muodossa. Maaseutuverkostoyksikkö tukee myös kansainväliseen teemaryhmätoimintaan liittyvää maaseutuverkoston jäsenten osallistumista kansainvälisen (kv)-palvelupakettitoiminnan kautta.

1.3 Oleellisen äärellä – toiminnan painopisteet 2023–2027

Maaseutuverkostotoiminnan kaksi tärkeää painopistettä ovat viestintä ja maaseutuverkostossa tapahtuvan alueellisen ja temaattisen verkostotoiminnan kehittäminen. Uuden EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden alussa myös kauden toimintojen käynnistämiseen panostetaan maaseutuverkostotoiminnassa vahvasti. Viestinnän rooli edelliseen ohjelmakauteen verrattuna korostuu entisestään.

Maaseutuverkoston toimintaa kehitettiin maakunnallisella, kansallisella sekä kansainvälisellä tasolla. Toiminnassa panostetaan jo olemassa olevien alueellisten verkostojen tukemiseen, mukaan lukien viestintäverkosto ja uusien perustamiseen sinne, missä niillä on tarvetta ja mahdollisuutta syntyä. Kansallisen maaseutuverkoston rakenteita tuetaan toimintaa palvelevilla työkaluilla ja tapahtumilla. Kansallisen maaseutuverkoston toimintaan haettiin vahvuutta myös temaattisesta ja toiminnallisesta yhteistyöstä kansallisella ja myös kansainvälisellä tasolla naapurimaiden kanssa. Tästä hyvänä esimerkkinä EIP hanke- ja innovaatiotoiminnassa tapahtuva lähialueyhteistyö.

Uutena toimintamuotona edistetään jo käyttöön otettua verkostoalustaa (maaseutuverkosto.fi), jonka kautta maaseutuverkoston toimijat voivat luoda kontakteja keskenään, etsiä kehittämistoimintaan asiantuntijoita ja esitellä laajemmin omaa hanketoimintaansa sekä tuoda koko verkoston tietoisuuteen omat koulutuksensa ja muut tilaisuudet. Varsinainen verkostoalusta valmistui vuoden 2022 alkupuoliskolla yhdessä AgriHubi-alustan kanssa. AgriHubi-alusta rahoitetaan kansallisista varoista, mutta alustojen toteuttamisessa tehdään tiivistä yhteistyötä.

Maaseutuverkostotoiminnassa kehitetään aktiivisesti metodeja ja työkaluja myös maaseutuverkostotoiminnan vaikuttavuuden arviointiin ja toiminnan itsearviointiin. Tästä hyvänä esimerkkinä toimintavuoden aikana järjestetyt Leader- ja Ely-keskustoimijoille suunnatut vaikuttavuuden innovaatioleirit.

Kansallisesti maaseutuverkostoyksikössä koordinoitavia teemoja rahoituskauden 2023–2027 aikana ovat:

- Ahvenanmaan verkostotoiminnan ja ruotsinkielisten sidosryhmät
- Ilmasto- ja ympäristöteema
- Innovaatioiden edistäminen ja EIP-aktiivointi sekä muu innovaatioyhteistyö + AKIS-kokonaisuus, ml. AgriHubi-yhteistyö
- Leader-kokonaisuus
- Lähiruokapäivä sekä siihen liittyvät koulutus- ja kehittämistoimet
- Maaseudun nuoret
- Maatalusteema: älykäs, kestävä ja kannattava maatalousala
- Maaseudun yritysrahoitus ja kehittämishanketoimet
- Saamenkielisten verkostotoiminta
- Älykäs kylä, maaseudun digitalisaatio

1.4 Yhdessä kohti tavoitteita – ohjausryhmä verkoston ytimessä

Maaseutuverkoston toimintaa ohjaa ja linjaa maa- ja metsätalousministeriön asettama ohjausryhmä. EU:n maatalouspolitiikan rahoituskaudella 2023–2027 ohjausryhmään kuuluu 11 varsinaista jäsentä sekä heidän varajäsenensä, 5 pysyvää asiantuntijaa sekä esittelijä ja sihteeri. Ohjausryhmän toiminnassa painottuu vuosittaisen maaseutuverkoston toimintasuunnitelman sisällön linjaus ja konkreettisten tavoitteiden asetanta. Ohjausryhmä hyväksyy vuotuisen toimintasuunnitelman ja seuraa toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista.

Ohjelma- ja siirtymäkauden 2014–2022 maaseutuverkoston ohjausryhmätoiminta päättyi 31.12.2022. Uusi EU:n maatalouspolitiikan rahoituskauden maaseutuverkoston ohjausryhmä valittiin ja nimitettiin maa- ja metsätalousministeriön toimesta alkuvuodesta 2023 ja se aloitti toiminnan järjestäytymiskokouksen myötä maaliskuussa 2023.

2 MAASEUTUVERKOSTON VUOSI 2023

Maaseutuverkoston toimintaa ohjasivat erityisesti vuodelle 2023 valitut painopisteet:

- Uuden rahoituskauden käynnistämiseen liittyvien toimenpiteiden tukeminen
- Digitaalisen verkostoitumisen edistäminen verkostoalustalla yhdessä AgriHubin kanssa samalla uuden materiaalipankin käyttöönottoa edistäen
- Nykyisen ohjelmakauden tulosten esiin nostaminen
- Ohjelmakauden 2014–2022 tulosten esiin nostaminen
- Ilmasto- ja ympäristökoordinaatioon liittyvien tehtävien käynnistäminen
- Maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaan perustuvan maaseutuverkostotoiminnan suunnittelu ja toiminnan käynnistäminen
- Yrittäjyys ja omistajan-/sukupolvenvaihdokset
- Ruotsinkielisen verkostotoiminnan kehittäminen

2.1 Sidosryhmien sparrausta ja verkostotoiminnan vahvistamista

2.1.1 Viestintäverkostot toimiviksi

Vuoden 2023 aikana, uuden rahoituskauden alkaessa viestintä organisoitui uudella tavalla: 15 alueellista maaseutuviestinnän koordinaattoria aloitti työnsä kevään mittaun, ja rinnalle rakentui ruotsinkielinen viestintäverkosto. Valtakunnallisen viestintäryhmän koko tuplaantui edelliseen kauteen verrattuna, joten toimintamalleja päivitettiin hyvinkin paljon.

Viestinnässä yksi vuoden 2023 tärkeimmistä tavoitteista oli tukea alueellisten maaseutuviestinnän koordinaattoreiden työn alkuun saattamista ja rakentaa toimiva viestintäverkosto. Valtakunnalliset ja alueelliset viestijät aloittivatkin tiiviin, viikoittaisen yhteistyön heti alkumetreiltä lähtien. Vuoden aikana alueellisia maaseutuviestinnän koordinaattoreita perehdytettiin maaseutuverkoston toimintaan ja koko viestintäverkostolle järjestettiin yhteisiä koulutuksia. Kaikki maaseutuviestinnän koordinaattorit rakensivat vuoden mittaan alueellisen viestintäverkoston, jonka runko muodostuu Leader-ryhmien, ELY-keskusten ja YT-alueiden edustajista. Useimmilla alueilla yhteistyötä käynnisteltiin myös muiden sidosryhmien kanssa. Viestintäverkosto kokoontui kaksipäiväisiin lähitapaamisiin kahdesti vuoden aikana. Maaseutuviestinnän koordinaattorit jakoivat keskenään edustuksia myös valtakunnallisiin teemaryhmiin ja sidosryhmätapaamisiin.

För att planera och förbättra den svenskspråkiga kommunikationen tillsammans vid sidan av det finska kommunikationsnätverket ett svenskspråkigt kommunikationsnätverk som gemensamt leds från Landsbygdsnätverket och JSM. I nätverket ingår de viktigaste samarbetsparterna. Nätverket har hållit såväl digitala som fysiska möten. En strategiworkshop arrangerades i augusti i Helsingfors där fokus låg på att dra upp riktlinjer för den svenskspråkiga kommunikationen. Detta dokument kommer att tillfogas Finlands CAP-kommunikationsstrategi som en bilaga. För att få mera kunskap om tvåspråkig kommunikation i speciellt sociala medier, arrangerades ett webinarium den 24.11 för alla intresserade av ämnet [Tvåspråkig eftermiddag / Kaksikielisyysiltapäivä - Maaseutuverkosto](#).

Ett speciellt fokus under hösten var att hitta svenskspråkiga influensers som samarbetsparter för olika kampanjer på sociala medier. Ett sammanfattande svenskspråkigt kommunikationsnyhetsbrev utkom strax innan jul; <https://nyhetsbrev-landsbygdsnatverket.mailpv.net/archive/show/5646325>

2.1.2 Ilmasto- ja ympäristöasiat sekä ruotsinkielinen verkostotoiminta

Maaseutuverkostossa panostettiin entistä enemmän ilmasto- ja ympäristötoimiin sekä ruotsinkieliseen verkostotoimintaan. Verkostotoiminnan suunnittelun tueksi päätettiin perustaa kaksi fokusryhmää, joiden tehtävä on auttaa verkostotoiminnan painopisteiden määrittelyssä. Lisäksi fokusryhmien tavoitteena on edistää toiminnan vaikuttavuutta. [Fokusryhmien avoimet haut](#) avattiin 21.12.2023, jäsenten valinnat tehdään talven 2024 aikana. Fokusryhmät toimivat vuoden 2024 ajan.

För att utveckla den svenskspråkiga nätverksverksamheten anställdes från årsskiftet en nätverkskoordinator med svenska som modersmål och som även har goda kunskaper om svenskspråkiga nätverk och aktörer i den svenskatalande delen av Finland (Svenskfinland+Åland). Landsbygdens Folk uppmärksammade anställningen: <https://www.landsbygdensfolk.fi/nyheter/ann-sofi-backgren-svensksprakig-naetverkskoordinator-pa-livsmedelsverket> På våren gjordes bland annat ett besök till Åland för att speciellt diskutera önskemål och behov med representanter från Ålands landskapsregering, Lokalkraft LEADER Åland samt andra intressegrupper vid Ålands landsbygdscentrum.

På hösten samlades svenskspråkiga anställda inom kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter i Helsingfors till sin första träff på svenska [Nätverksträff för SA-områden i Svenskfinland och på Åland - Landbygdsnätverket \(maaseutuverkosto.fi\)](#). Även representanter från JSM, Livsmedelsverket och Ålands landskapsregering deltog. Nätverksträffen blev lyckad om man önskade en fortsättning.

I samband med Smarta byarmorgonkaffe-webinaier på svenska lyftes även intressanta exempel fram från Sverige som vi kan lära oss av, till exempel start-up spelbyn Jörn på landsbygden i Västerbotten [Landsbygden som start-up miljö för spelindustrin - Landbygdsnätverket \(maaseutuverkosto.fi\)](#)

Rahoituskauden alkaessa käynnistettiin ilmasto- ja ympäristökoordinaatioon (I&Y) liittyviä tehtäviä. Syyskaudella järjestettiin esimerkiksi [Vuokrateltojen kasvukunnon parantaminen -innovaatioleiri](#) yhteistyössä Baltic Sea Action Groupin (BSAG) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa. Innovaatioleirin tavoitteena oli kehittää ideoita ja konkreettisia toimia, joilla maan kasvukuntoa voitaisiin saada vuokratelloilla parannettua. Aihe haluttiin nostaa myös yhteiskunnalliseen keskusteluun. Innovaatioleirin voiton vei tilusrakenne-ryhmä, joka innovoi [tilusrakennekonklaavin](#). Innovaatioleirin tuloksia esitellään ministeri Essayahille helmikuussa 2024 ja tuloksista kirjoitetaan Policy brief -julkaisu BSAG:n johdolla. Toimeksiantajien tunnelmia löytyy [täältä](#).

Nuorten viljelijöiden määrän lasku on ollut jo pitkään maatalouden suurimpia haasteita. Tähän tartuttiin Kasvupolku-työpajassa 14.2.2023, joka järjestettiin yhdessä Luonnonvarakeskuksen ja Pellervon Taloustutkimuksen kanssa. Työpajoissa teemaa lähestyttiin seitsemästä eri näkökulmasta, joita olivat mm. maatalousalan imagon parantaminen, sukupolvenvaihdoksen helpottaminen ja maatalousyrittäjien hyvinvointi. Työpajojen tuloksista muodostettiin toimenpide-ehdotuksia, joita Luke ja PTT lähtivät viemään eteenpäin.

2.1.3 Nuoret esiin!

[Valtakunnallisia Nuoriso Leader -päiviä](#) vietettiin marraskuussa nuorisokeskus Piispalassa Kannonkoskella. Tapahtumaan osallistui 14–25-vuotiaita nuoria sekä Leader-ryhmien työntekijöitä kahdeksantoista Leader-ryhmän alueelta. Päivien tarkoituksena edistää Leader-toiminnassa mukana olevien nuorten ja nuorten kanssa toimivien Leader-ryhmien työntekijöiden verkostoitumista. Nuoret maaseutualueiden kehittäjät kävivät keskusteluja nuoriso Leader -toiminnasta ja elämästä maaseudulla mm. erilaisissa työpajoissa ja paneelikeskusteluissa. Valtakunnallinen tapaaminen suunniteltiin tiiviisti yhdessä nuorten kanssa kahdella pilottileirillä. Nuorten kokemuksista pilottileiristä ja laajemmin Leader-toiminnasta lisää maaseutuverkosto.fi:ssä.

2.2 Lisää laatua ja vaikuttavuutta toimeenpanoon

Maaseutuverkoston vuosikelloon kuuluvat ELY-keskusten kehittämisasiantuntijoiden, yritysasiantuntijoiden-, Leader- ja maksatusasiantuntijoiden tapaamiset. Ajankohtaispäivien painopiste on vertaisoppimisessa, toimeenpanon laadun ja yhteistyön parantamisessa sekä hallintovirkahenkilöiden osaamisen lisäämisessä.

Toimeenpanoa tuettiin uuden rahoituskauden käynnistymisessä. ELY-keskusten asiantuntijoille järjestettiin esimerkiksi täsmäviljely- ja biokaasuinvestointeja tukevaa täydentävää koulutusta. Uudella rahoituskaudella EIP-toimenpiteen laajeneminen alueellisiin EIP-hankkeisiin on tuonut myös koulutustarpeita, joihin on vastattu tukemalla Ruokavirastoa tilaisuuksien järjestämisessä. Lisäksi hanketoimijoille on järjestetty erilaisia tilaisuuksia mm. Älykkäät kylät, EIP sekä ilmasto- ja ympäristöteemaisten toimenpiteiden aktivoimiseksi ja toimijoiden verkottamiseksi.

Leader-työn osalta vuoden aikana toteutettiin koulutuksia ja verkostotapaamisia koko Leader-kentälle niin Leader-hallituksille, henkilöstölle kuin hallinnonkin Leader-asiantuntijoille. Suurin Leader-tapahtuma oli toukokuussa järjestetyt Leader-päivät Savonlinnassa ja Etelä-Savossa yhteistyössä alueen Leader-ryhmien, Savonluotsi Leaderin ja Leader Veej´jakajan kanssa. Leader-päivät kokosi yhteen koko Leader-ketjun, kaiken kaikkiaan yli 200 osallistujaa. Tuhdin asian lisäksi osallistujat saivat nauttia auringosta, alueen historiasta ja luonnosta <https://maaseutu.fi/etela-savo/leader-vaki-kokoontui-savonlinnassa/>.

Vipu-mobiili-kampanja toteutettiin kaksivaiheisena: ensimmäisessä osassa esiteltiin sovellusta ja toisessa osassa kerrottiin, miten viljelijän tulee toimia selvityspyynnön saatuaan. Suomalaiset viljelijät toimivat esimerkillisen hyvin, kun maataloushallinnossa siirryttiin satelliittiaikaan.

2.3 Rahoitusmahdollisuudet tutuiksi ja tietoisuuteen

Viestintäkampanjoilla kerrottiin rahoituksen mahdollisuuksista eri kohderyhmille. Vuoden aikana nostettiin pinnalle ja tehtiin tutuiksi työkaluja eri teemojen alta, erityisesti mm. yrittäjille suunnattuja rahoitusmahdollisuuksia.

Omistajanvaihdosviikolla tehtiin yritysten oston ja sukupolvenvaihdoksiin saatavilla olevat tuet tutuiksi. Marraskuisen omistajanvaihdosviikon aikana kampanjoimme sosiaalisessa mediassa lisäten tietoutta yritysten oston ja sukupolvenvaihdoksiin saatavilla olevasta tuesta ja rahoituksesta, sekä rahoituksen merkityksestä maaseudun elinvoiman säilyttämiseksi. Kehitimme Maaseutu.fi-sisältöjä koostamalla yhteen omistajanvaihdokseen liittyvää käytännön tietoa, jota on tuotettu ja tuotetaan mm. alan hankkeissa: <https://maaseutu.fi/yrittajalle/omistajanvaihdos/>

Toteutimme kampanjan yhteistyössä Rihlahuntingin ja Rajaharjun_tila:n kanssa. Molemmat vaikuttajat julkaisivat Instagramissa sekä tarinoita, että reelsit. Rihlahuntingin toteuttaman videon löydät [täältä](#). Kampanjalla tavoitimme yli 25 000 ihmistä. [Kampanjasivu](#) keräsi yli 200 kävijää, joista 116 tuli sosiaalisen median kautta. Erityisen hyvin kampanja tavoitti 25-44-vuotiaita miehiä, joka on haastava kohderyhmä tavoittaa.

Rahoituskauden uutuustuotteena on erityisesti aloittavalle yrittäjälle suunnattuja tukia. Syyskuinen kampanja keskittyikin erityisesti niihin. Kampanjassa oli mukana viisi tunnettua vaikuttajaa: Julia Thurén, Kape Aihinen, Sirly Ylläsjärvi, Sampo Kaulanen sekä Jasmin Ngo. Sisältöä julkaistiin aktiivisesti TikTokissa ja Instagramissa. Kampanjan sisällöt keräsivät orgaanisesti 564 800 näyttökertaa vaikuttajien kanavissa. Lisäksi sisältöjä mainostettiin, mikä auttoi tavoittamaan 540 138 yksittäistä kävijää ja näyttökertoja kertyi noin 1,9 miljoonaa. Kampanja tuotti myös 2 836 kotisivulle ohjaavaa klikkausta.

Suomalaisten hyvinvointi, terveys ja toimintakyky, tai paremminkin niiden puute, on noussut tärkeäksi yhteiskunnalliseksi yhteiseksi huoleksi. Kuntamarkkinoilla olimme yhdessä Suomen Olympiakomitean sekä Suomen Ladun kanssa viemässä kuntapäätäjille viestiä siitä, että EU:n maaseuturahoitus on mukana lisäämässä liikettä suomalaisille. Kerroimme, miten vuosien varrella on rahoitettu satoja liikunta- ja luontokohteita ja pidimme osallistujille herätteleviä tietoiskuja. Viestinnän tueksi koottiin verkkosivu: <https://maaseutu.fi/lisaaliiketta/> Vuoden 2023 lopulla tehtiin päätös olla mukana Olympiakomitean tulevan vuoden Toimintakykyinen Suomi -kampanjassa: <https://www.toimintakykyinensuomi.fi/>

Sorvaa oma ratkaisusi ympäristöhaasteisiin -Yliö-kirjoitus Maaseudun Tulevaisuudessa 27.11.2023 esitteli EU:n maaseuturahaston mahdollisuuksia ympäristötekojen rahoituksessa. Artikkelin esimerkeissä nostettiin esille raakun elinympäristöjen kunnostushanke, kaksi maatalouden hanketta, jotka vastasivat sään ääri-ilmiöiden voimistumisen haasteisiin, sekä hanke, jossa otettiin alueen vakituiset ja kesäasukkaat mukaan luontokadon torjumiseen. Kirjoitus julkaistiin myös suomeksi ja ruotsiksi käännettynä Ruokaviraston [blogissa](#).

Uudenlaisen älykkäät kylät -yhteistyöhankkeen haut avautuivat vuonna 2023. Älykkäiden kylien tematiikkaa on tehty tutuksi EU-tasolla ja kansallisesti jo vuosien ajan, mutta tiedon tarve on yhä olemassa. Vuoden 2023 aikana järjestettiin kolmet Älykkäät kyläamukahvit, joissa potentiaaliset hankehakijat ja älykkäät kylät -hankerahoittajat (Leader-ryhmät ja ELY-keskukset) kerääntyivät yhteen virtuaalisesti. Temaattisissa verkkotilaisuuksissa tarkasteltiin älykkäiden kylien kokonaisuutta osana EU:n maaseuturahoitusta, edellisen ohjelmakauden älykkäitä kylähankkeita sekä liikkuvia palveluja ja digitaalisia ratkaisuja kylissä.

Ett svenskspråkigt seminarium + webinarium arrangerades den 14.4 på temat hållbart kvinnligt entreprenörskap. <https://www.landsbygdsfolk.fi/nyheter/manga-olika-vaegar-mot-hallbart-kvinnligt-entreprenoerskap>

Ett svenskspråkigt webinarium arrangerades även i juni på temat smarta byar [Från pittoresk landsbygd till smarta byar: Upptäck hur nya tänkesätt kan revolutionera ditt lokalsamhälle! - Landbygdsnätverket \(maaseutuverkosto.fi\)](#)

2.4 Tuloksia ja tietoa EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen toteutuksesta

Edellisen rahoituskauden tuloksia ei unohdettu, vaan niitä hyödynnettiin edelleen viestinnässä jakamalla esimerkiksi parhaita päättyneen kauden esimerkkejä ARIA-kilpailussa ja teettämällä niistä uutta materiaalia. Maaseutu.fi-sivustolle koottiin myös edellisen kauden vaikutukset kokoava sivu: <https://maaseutu.fi/nakokulmia/vaikutukset/>.

Yksi maaseutuverkoston tavoitteista on edistää seuranta- ja arviointivalmiuksia. Vuoden 2023 aikana järjestettiin sekä Leader-ryhmille, että ELY-keskuksille vaikuttavuusleirit. Leirien tavoitteina oli luoda konkreettiset ja käytännönläheiset toimintamallit sille, miten Leader-ryhmät ja ELY-keskukset voivat osoittaa maaseuturahoituksen vaikuttavuutta.

Eero Pehkonen maa- ja metsätalousministeriöstä oli yksi leiriläisistä. Hän avaa blogissaan vaikuttavuusleirejä ja vaikuttavuuden mittaamisen mielenkiintoista maailmaa <https://maaseutuverkosto.fi/blogi/vaikuttavuus-on-tavoiteltua-muutosta/>.

Myös EU-tasolla vaikuttavuuden mittaaminen on ollut yhtenä kehittämisteemana. Tästä esimerkkinä on EU Evaluation Helpdeskin työryhmä Leaderin vaikuttavuuden mittaamisesta. Osana prosessia Helpdesk järjesti läsnätyöpajan: https://eu-cap-network.ec.europa.eu/events/good-practice-workshop-how-assess-leader-added-value_en

Käytännössä vaikuttavuusleirit olivat vaikuttavuuskeskustelun lähtölaukauksia; työ on jatkunut tiiviinä leirien jälkeen. Leader-ryhmien osalta keväällä alkaneen prosessin tuloksia esiteltiin Leader-laatutyön sparrauspäivässä: https://www.youtube.com/watch?v=xGA1sx_qI-k

**Lisäarvon elementti 1
Leader vastaa paikallisiin tarpeisiin**

Hankkeilla mahdollistetaan paikallista innovatiivisuutta, uudistumista ja kokeiluja. Hankkeet tukevat paikallisten yhteisöjen toimintaa ja edistävät viihtyvyyttä. Hankkeet vahvistavat alueen elinkeinoja ja yrittäjyyttä. Hankkeet edistävät paikallista ympäristö- ja ilmastotekoa ja osaamista.

Tuenhakijoiden joukko laajentuu ja monipuolistuu. Kehittämistoiminta on pitkäjänteistä ja hankkeet hyödyttävät aluetta pitkällä aikavälillä.

Miten lisäarvoa osoitetaan, mm.

Hankkeiden € ja km, suhteutettuna johonkin	Erilaiset hankkeet kartalla Visuaalisointi: niiden kylien osuus, joissa kehittämistoimia	Alykkaat kyliä ja innovatiiviset hankkeet, yrittäjyyskokeilut € ja km
Kylätalojen energiatehokkuuden parantaminen -> sähkön säästö xxi kwh	Uudet ja kunnostetut kylätalot km, kartalla + esimerkkejä mitä toimintaa mahdollistaa	Tuettujen yritysten km ja € vrt. ELY rahoittamiin Syntyneiden uusien yritysten määrä
Nuorisoleader: Hankemäärät, esimerkkejä toiminnasta	Hankkeiden jakauma strategian painopisteittäin, € ja km ja suhteessa tavoitteisiin (Leader-ryhmäkohtainen)	Uusien tuenhakijoiden määrä ja %

[Agricultural & Rural Inspiration Awards](#) (ARIA, ent. RIA) on EU CAP Networkin järjestämä koko EU:n laajuinen hankekilpailu, jolla juhlistetaan parhaita EU:n maatalous- ja maaseuturahoitusta saaneita hankkeita ja investointeja. Suomen maaseutuverkostosta kilpailuun lähetettiin maaseutuviestinnän koordinaattoreiden avustuksella [kahdeksan ehdokasta](#), kaksi jokaiseen kilpasarjaan. Kovatasoiseen, Brysselissä järjestettyyn finaaliin tiensä selvittivät hankkeista kolme: Aikaa on -hanke, FabPatch/Vaatelaastari ja KoroKausi-hanke. [KoroKausi-hanke voitti](#) oman Smart & competitive agriculture -sarjansa. ARIA-hankekilpailu lisäsi hankkeiden ja investointien näkyvyyttä Suomessa ja Euroopassa, lisäksi kilpailu auttaa levittämään ja jalkauttamaan hankkeiden hyviä käytänteitä.

EIP-hankkeita nostettiin esiin Työtehoseuran toteuttamissa Digimaatalous-webikahveissa, joita järjestettiin loka-marraskuussa neljästä eri teemasta: 1) [Datan keräämisen, jakamisen ja yhdistämisen uudet ratkaisut](#), 2) [Biokaasutuotannon uudet teknologiat](#), 3) [Ultraviolettisäteily - kestävä vaihtoehto mansikan härmäntorjuntaan](#) ja 4) [Älyjuoma-automaatti kertoo lehmien hyvinvoinnista](#). Vakiintuneen kuulijakunnan saavuttaneen webikahvi-sarjan hyödyntäminen hankkeiden tulosten esiin nostamisessa oli tehokas tapa levittää tietoa EIP-hankkeista ja niiden tuloksista.

2.5 Innovaatioita ja yhteistyötä

AgriHubin ja AKIS-toiminnan tukena

Maaseutuverkoston tehtävät tukevat innovatiivisuuden ja uudistushakuisuuden lisääntymistä maaseutuelinkeinoissa sekä Suomen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmassa kuvatun AKIS-verkoston toimintaa ja jatkokehittämistä. Alkuvuodesta järjestettiin AgriHubin AKIS-ryhmän ideoima SPRING'23-tapahtuma edistämään maa- ja puutarhatalouden ja ruokasektorin toimijoiden yhteistyötä sekä tuomaan esille erilaisia rahoitusmahdollisuuksia hanketuotosten jatkokehittämiseen. Tampereen Rosendahlissa järjestetty tapahtuma kokosi runsas sata osallistujaa. Kahden päivän aikana kuultiin kolmisenkymmentä puheenvuoroa eri rahoituksista, kaupallistamisen kokemuksista ja vinkeistä sekä inspiroivista hanke- ja yritys esimerkeistä. Aikaa oli varattu myös pyöreän pöydän teemakeskusteluille, kahdenkeskisille tapaamisille sekä vapaalle verkostoitumiselle. [Lue lisää](#) SPRING'23 tapahtuman taustoista.

Maaseutuverkosto oli myös avustamassa matkajärjestelyissä, kun Ruotsin AKIS-ryhmä tutustui Suomen AKIS-toimijoihin syyskuussa kaksipäiväisen opintoretken muodossa. [Läs det svenska landsbygdsnätverkets innovationscoachs blogg om resan](#). AKIS-toimijoiden yhteistyötä edistettiin myös opintomatalla Agritechnica-konenäyttelyyn (Saksa, lokakuu 2023). Maatalouskoneiden uusimpiin tuuliin tutustumisen lisäksi konenäyttelystä haettiin ideoita Innovaatiotorin jatkokehitykseen. Konenäyttelyn messutunnelmia välitettiin myös muille verkoston jäsenille haastatteluvideoiden ([Terveisiä](#)

[Agritechnicasta 1, 2 ja 3](#)) ja [Terveisiä Agritechnicasta: välikasveja, monimuotoisuutta ja isoja koneita – blogin](#) välityksellä.

Innovaatiotorilla kansainvälisiä tuulahduksia ja juhlahumua

Innovaatiotori järjestettiin tänä vuonna kolmatta kertaa ja jälleen kerran suurempana kuin koskaan. KoneAgria-messujen yhteisosasto kokosi yhteen 35 näytteilleasettajaa – 10 EIP-hanketta, 15 startup-yritystä, 16 muuta innovatiivista hanketta. Tänä vuonna toimijoita oli mukana myös Virosta ja Latviasta. Juhlahumusta ja medianäkyvyydestä päästiin nauttimaan EOD Europen ja Nanokupla EIP-hankkeen pokkaaman Agri-INNO palkinnon myötä. Innovaatiotorin lavahaastattelut löytyvät tallenteina [Vimeosta](#). Päälavalla pidetyt [Farmarit innovaattoreina](#), [Alkutuotannon innovaatiot](#) sekä [Nousevat startupit](#) -pitchaussessiot löytyvät myös tallenteina. [Lue lisää](#) tapahtumasta Älysikala EIP-hankkeen projektipäällikkö Reetta Palvan kirjoittamana.

Aktiivista toimintaa myös kansainvälisesti

Network to innovate -yhteistyö Itämeren maiden maaseutuverkostojen välillä on aktiivista ja moninaista. [Network to innovate -webinaarisarja](#) nosti esiin Latvia, Puolan, Suomen ja Viron hankkeita ja toimintaa yhteensä yhdeksän eri teemawebinaarin kautta. Lisäksi kansainvälisen EIP-yhteistyön lisäämiseksi on tuettu ja fasilitoitu Latvian, Ruotsin, Suomen ja Viron hallinnon välisiä keskusteluja ja kokoontumisia. Kuukausittaisten virtuaalikalvien lisäksi alkusyksystä osallistuimme myös Itämeren maiden maaseutuverkostojen tapaamiseen Liettuan pääkaupungissa Vilnassa. Kaksipäiväisen tapaamisen aikana jaoimme keskenämme muun muassa onnistuneita käytänteitä ja viestintätekoja. Tutustuimme myös Baltian suurimpaan kasvihuoneeseen, missä opimme paitsi kurkkujen, tomaattien ja salaatin kasvattamisesta, myös niiden markkinoinnista. Euroopan maaseutuverkoston (CAP Network) muodostaa verkostotoiminnan yhteistoiminnan rakenteen EU:ssa. Euroopan maaseutuverkoston yleiskokous (Assembly) kokoontuu kerran ja ohjausryhmä kaksi kertaa vuodessa.

Kansallisten maaseutuverkostojen yhteistapaamisia on myös kaksi kertaa vuodessa. Ne ovat luonteeltaan työkokouksia, jossa pureudutaan verkostotoiminnan arkeen. Lisäksi rakenteeseen kuuluu kolme alatyöryhmää: Leader and Territorial Development, Innovation and Knowledge exchange ja CAP strategy planning. Kaikissa näissä ryhmissä suomalaiset ovat aktiivisesti kehittämässä Euroopan maaseutuverkostoa. Leader-alakomitean tunnelmia kertoi maa- ja metsätalousministeriön Laura Jänis blogi-kirjoituksessaan: <https://maaseutuverkosto.fi/blogi/leader-alatyoryhma-aloitti-kauden-2023-2027/> Tärkeä Euroopan maaseutuverkoston työkalu ovat temaattiset työryhmät. Työryhmien formaattina on kerätä tarkkaan rajattuun teemaan liittyen asiantuntijoita ympäri EU:ta keskustelemaan kahteen kokoukseen. Työryhmien päätavoitteena on jakaa hyviä käytäntöjä.

Johdollamme järjestettiin vuonna 2023 Euroopan laajuista temaattista klusterityöskentelyä Teamsissa. Järjestimme kolme Teams-kokousta aiheesta "Thematic Cluster Meeting; Evaluation and Monitoring". CAP-kauden ensimmäisessä Euroopan verkostojen kokouksessa maaliskuussa Kroatiaassa perustettiin useiden teemojen alle keskusteluryhmiä ja Suomen maaseutuverkostoyksikköä pyydettiin vetämään CAP suunnitelmien arviointi ja seuranta -teemaan liittyvää keskusteluryhmää. Ryhmän ensimmäinen

kokous järjestettiin kesäkuussa sekä seuraavat syys- ja marraskuussa. Toiminta on jatkunut myös vuoden 2024 puolella. Käytännössä kolmestatoista EU-jäsenmaasta noin 35 henkilön voimin on käyty keskusteluja aihepiiriin liittyen laajasti eri näkökulmista. Ehkä yllättävintä on ollut huomata, että useassa EU-jäsenmaassa arviointia ja seuranta toteutetaan CAP-suunnitelman osalta kokonaisten hallinnon yksiköiden voimin. Tutustu [keskustelujen aihepiireihin](#).

Maaseutuverkoston tavoitteena on edesauttaa omalla toiminnallaan myös EU:n pitkän tähtäimen vision toteutumista. Vision toteutumiseksi organisaatioita ja yksilöitä halutaan sitouttaa toimintaan maaseutusopimusten kautta (Rural Pact): https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/index_en. EU:n maaseutuvisio on linjaamassa EU:n tulevaa maaseutupolitiikkaa ja -rahoitusta. Tämän vuoksi suomalaisten näkökulmien esiin nostaminen on tärkeää Rural Vision/Rural Pact-kontekstissa. Tästä esimerkkinä oli mm. Espanjassa syyskuussa järjestetty politiikkafoorumi: <https://maaseutuverkosto.fi/blogi/eun-maaseutualueiden-tulevaisuus-taistelua-tuulimylyja-vastaan/> Suomen näkökulmista ja toimista EU:n pitkän tähtäimen vision toteuttamiseen koostettiin erillinen englanninkielinen osio: <https://maaseutu.fi/en/rural-vision-in-finland/>. Tavoitteena on, että sivustoa päivitetäisiin toimintojen edetessä.

Maaseutuhallinto suunnitteli yhteiset ajankohtaispäivät

Vuonna 2023 maaseutuverkosto koordinoi maaseutuhallinnon ajankohtaispäivien suunnittelun yhdessä koko toimeenpanoketjun kanssa. Ajankohtaispäivät järjestettäisiin tammikuussa 2024, mutta taustalla oli yli puoli vuotta kestänyt suunnittelutyö. Neljä sataa osallistujaa keräävä tilaisuus oli ajankohtainen, koska rahoituskauden vaihtuminen tarkoitti maaseutuhallinnolle uuden opettelua. Etenkin ELY-keskusten ja kuntien yhteistoiminta-alueilla oli tarvetta päästä keskustelemaan alkaneen kauden havainnoista - keskenään, sekä Ruokaviraston ja maa- ja metsätalousministeriön asiantuntijoiden kanssa.

Tilaisuuden valmistelu alkoi jo huhtikuussa, suunnitteluryhmän kasaamisella. Edustajia ryhmässä oli ELY-keskuksista, YT-alueilta, Ruokavirastosta ja maa- ja metsätalousministeriöstä. Syötteet ohjelman suunnitteluun tulivat suoraan pääosallistujajoukolta, maaseutuviranomaisilta. Toukokuussa 2023 lähetetyllä kyselyllä saatiin kattava pohja-aineisto ohjelman luomiseen. Kyselyn sisällön voisi tiivistää kahteen kysymykseen: mistä tarvitsette lisätietoa, ja mistä haluaisitte keskustella kollegoiden ja muiden toimeenpanoketjun virkahenkilöiden kanssa? Kymmenpäinen ydinsuunnitteluryhmä laitto palaset paikoilleen syksyn aikana ja rekrytoi tarvittavat apukädet keskusteluita vetämään. Kokonaisuutena suunnitteluprosessi lähensi maaseutuverkostotyötä viljelijätukien hallinnon puolelle, ja jatkossa yhä tiiviimpää yhteistyötä on luvassa.

Verkostoamut

Pidettyä ja kysyttyä Verkostoamujen sarjaa jatkettiin tutulla konseptilla läpi kaudenvaihdoksen. Vuoden aikana kerran kuussa kokoonnuttiin linjoja pitkin yhdessä koko maaseutuverkoston voimin

ajankohtaisten ja yllättävienkin asioiden äärelle, jotka vaihtelivat tekoälystä metsäsektorin uusiin innovaatioihin.

Två svenskspråkiga nätverksmorgon arrangerads under året. Det första i februari och det andra i november. I februari diskuteras Sverige som EU-ordförandeland och vad händer inom landsbygdspolitiken och i november diskuterades temat den nya industrialiseringen och vad den kan betyda för landsbygdsområden : Nätverksmorgon 1.11.2023: Vad är fenomenet "den nya industrialiseringen" och vad innebär det för landsbygden? - Maaseutuverkosto Inanslutning till denna nätverksmorgon skrev också ett blogginlägg för att öppna upp vad den nya industrialiseringen för landsbygden kan betyda under temat Smarta landsbygder: Smarta landsbygder väckte diskussion i en gemensam workshop mellan Finland och Sverige i Vasaregionen - Maaseutuverkosto

SuomiAreena

SuomiAreena järjestettiin Porissa 27.-30.6.2023. Maaseutuverkosto ja Ruokavirasto järjestivät SuomiAreenassa paneelikeskustelun "Mistä ruokaa suomalaisille vuonna 2045?", jossa panelisteina olivat professori Arto O. Salonen Itä-Suomen yliopistosta, johtaja Heli Tammivuori Huoltovarmuuskeskuksesta ja maatalousyrittäjä, isännätär ja somevaikuttaja Anne-Mari "Amski" Tarkkio. Paneelikeskustelun juontajana toimi Ruokaviraston ylijohtaja Matti Puolimatka.

Ennen SuomiAreenaa virittäydyttiin SuomiAreenan tunnelmiin brunssitilaisuudessa Pikku X-ravintolassa, jonne oltiin kutsuttu sidosryhmiä.

I samband med Suomi Areena lyftes även fram nyfinländare som företagare inom landsbygdsnäringsarna för att trygga den fortsatta livsmedelsproduktionen via följande videoinslag:

<https://drive.google.com/file/d/1mhWXAQhZSC3tOeCsAxL42hJkoU99Wwpy/view?pli=1>

3 VIESTINTÄ JA KOULUTUS LUOVAT TOIMINNAN KIVIJALAN

Maaseutu.fi-verkkosivut

Vuoden 2023 alussa uudistettu maaseutu.fi-sivusto kehittyi entisestään. Uudelle verkkosivustolle ominaiseen tapaan aikaa käytettiin paitsi lastentautien hoitamiseen, myös sivuston kehitystyöhön, mihin myös maaseutuviestinnän koordinaattorit ovat osallistuneet aktiivisesti. Syksyllä järjestetyissä työpajoissa edistettiin erityisesti aluesivujen sisältöjä ja mittareita. Vuoden aikana sivustolle tuotettiin runsaasti uutta materiaalia, kuten tarinoita maaseudulta.

Neuvojen osaamista tuettiin vuoden aikana eri virtuaali- ja lähikoulutuksin. Koulutuksen teemoja olivat mm. hallintolaki, neuvojen rooli AKIS-järjestelmässä ja energia- ja materiaalitehokkuus. Maaseutuverkosto oli mahdollistamassa Työturvallisuuskeskuksen toteuttamaa Maatalousalan työsuojelun peruskurssia. Kurssi antoi valmiuksia tarjota neuvontapalveluita sosiaalisen ulottuvuuden teemaan sisältyvästä työturvallisuudesta, ja se vastasi laajuudeltaan 5 päivän opintojaksoa. Neuvojat suorittivat opinnot pääasiassa verkko-opiskeluna, mutta kokonaisuuteen kuului myös Tampereella 26.4. järjestetty lähipäivä.

Vuoden 2023 aikana virtuaalisten välineiden hyödyntämistä kehitettiin edelleen. Maaseutuverkoston digitaalisen verkostoalustan (Maaseutuverkosto.fi) ja siihen liittyvän hankerekisterin käyttöä edistettiin viestimällä sidosryhmille hankekorttien hallinnan mahdollisuudesta. Uutena työkaluna suunniteltiin AgriHubin kanssa Tietopankki, johon kannustetaan hanketoimijoita viemään hankkeidensa keskeisiä tuloksia. Tietopankkia valmisteltiin kolmessa avoimessa työpajassa, johon osallistui laajasti eri sidosryhmiä, tutkijoista koulutukseen ja neuvontaan.

Sosiaalinen media

Maaseutuverkostoyksikön sosiaalisen median kanavia päivitettiin säännöllisesti läpi vuoden. Syyskuussa lanseerattu LinkedIn-tili on lunastanut paikkansa Facebookin, Instagramin ja X:n rinnalla. Uusia seuraajia löysi tiensä jokaiseen käytössä olevaan sosiaalisen median kanavaan.

4 MAASEUTUVERKOSTON RAHOITUSSUUNNITELMA JA TOTEUMA

4.1 Seurannan mittarit 2023

Vuonna 2023 maaseutuverkostotoiminnassa järjestettiin tai oltiin mukana järjestämässä 117 tapahtumaa. Osallistujia näissä tapahtumissa oli massatapahtumat pois lukien yhteensä 6 615 henkilöä. Vuonna 2023 tapahtumat järjestettiin läsnätilaisuutena tai virtuaalisena. Vuoden 2023 aikana maaseutuverkoston osalliset järjestivät 11 palvelupakettitapahtumaa, joissa oli osallistujia yhteensä 442 henkilöä. Maaseutuverkostoyksikkö organisoii 18 toistuvaa sidosryhmätapahtumaa, joista esimerkkinä voidaan mainita virtuaaliset Nordic-Baltic kokoontumiset ja verkostoaamut.

Euroopan maaseutu- ja innovaatioverkoston tapahtumien puitteissa osallistuttiin 26 eri kokoukseen tai työpajaan. Kokonaisuudessaan maaseutuverkostotapahtumissa (koulutukset, palvelupaketit ja sidosryhmätapahtumat) oli osallistujia 7 057 henkilöä. Liitteenä on tilastograafeja.

Vierailijoita Lähiruokapäivänä eri kohteissa oli 71 051. Tilakohtaisesti vierailijoita tiloilla oli 4 ja 2000 välillä. Tiloja tapahtumassa oli mukana 314, joka oli kaikkien aikojen ennätys. Lähiruokapäivän avajaistapahtumaa vietettiin Huittisissa, Kivikylän Hullunlenkin p-alueella. Juhlapuhujana oli maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah. Ohjelmassa myös mm. satakuntalaisten kansanedustajien paneeli. KoneAgria-messuilla maaseutuverkoston järjestämällä Innovaatiotorilla vieraili arviolta noin 3000 vierasta, koko messujen kävijämäärä oli yli 17 000 vierailijaa. Innovaatiotorilla järjestetyssä verkostoitumistilaisuudessa ensimmäisen messupäivän iltana oli reilu 70 osallistujaa maatalousyrittäjistä ja hanketoimijoista messuilla esillä olleisiin yrityksiin.

Yhteensä maaseutuverkostotoimintaan liittyvissä virtuaali- ja läsnä tapahtumissa oli siis 80 091 osallistujaa. Osasta virtuaalitalaisuuksista tehtiin myös tallenteet, jotka ovat olleet katsottavissa maaseutuverkoston Youtube-kanavalla: <https://www.youtube.com/@maaseutuverkosto/videos>. Kanavalle vuonna 2023 ladattuja videoita on katsottu yhteensä noin 3300 kertaa.

4.2 RAHOITUSSUUNNITELMA JA TOTEUMA 2023

Rahoitussuunnitelma rakenteet

	Budjetti 1.1.- 30.6.2023	Toteuma 1.1.- 30.6.2023	Budjetti 1.7.- 31.12.2023	Toteuma 1.7.- 31.12.2023
Palkkauskulut	223 204	353 434	475 000	429 465
Muut kulut	0	32	2 000	0

Rahoitussuunnitelma toimintasuunnitelma

	Budjetti 1.1.- 30.6.2023	Toteuma 1.1-31.7.2023	Budjetti 1.7.- 31.12.2023	Toteuma 1.8.- 31.12.2023
Viestintä	262400	201906	300000	159767

Koulutus	261158	104450	104160	185131
Hyvät käytännöt ja verkostot	82853	37996	104240	149808
Yhteensä	829615	697818	985400	924171

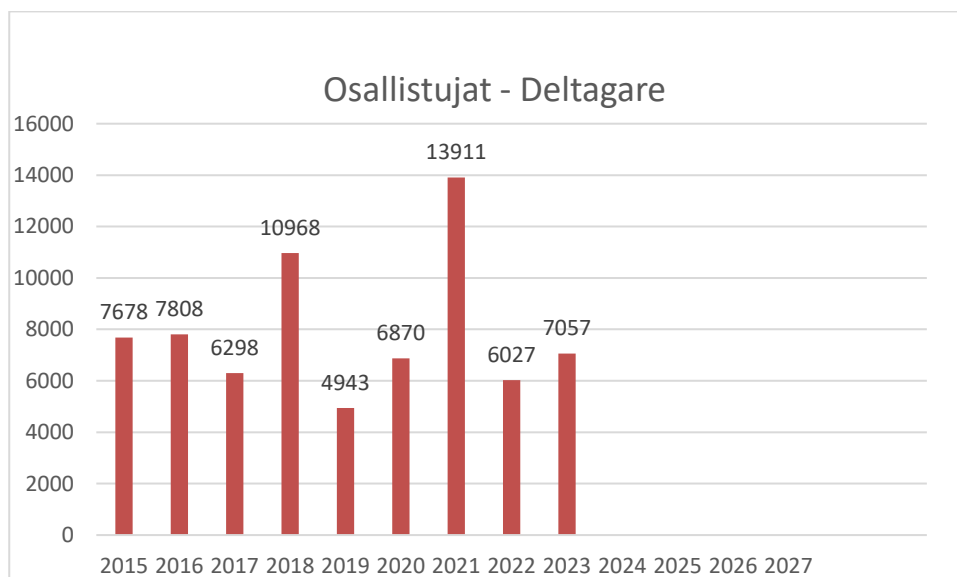
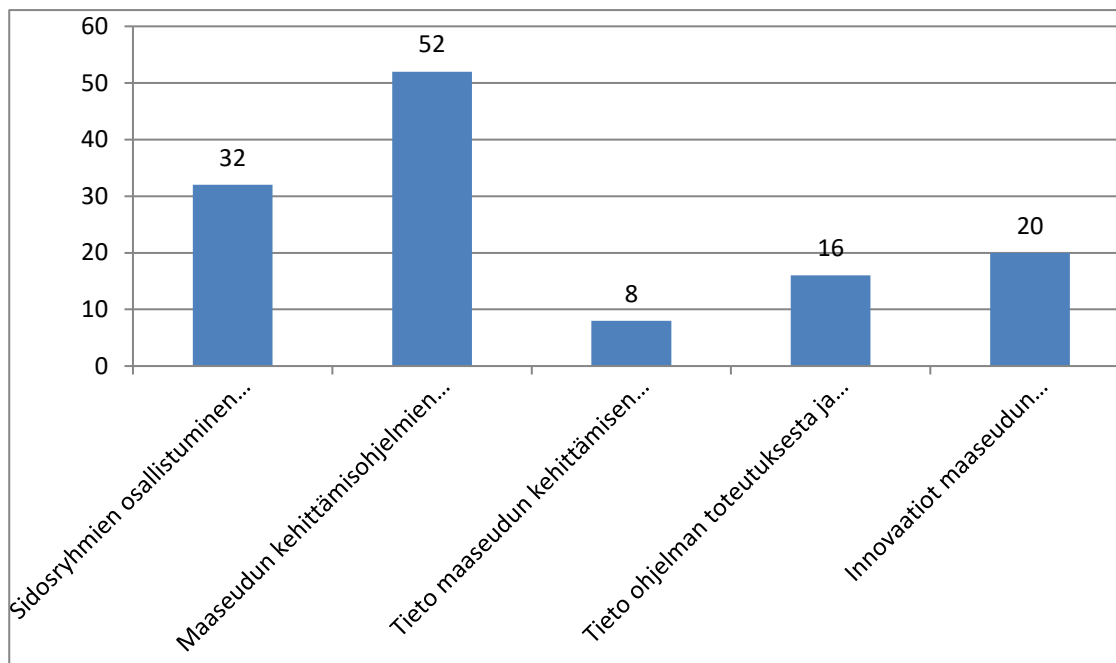
Maaseutuverkoston kulut jaetaan maaseutuverkoston toimintaa varten tarvittaviin rakenteisiin ja toimintasuunnitelman laatimiseen ja täytäntöönpanoon. Maaseutuverkoston toimintaa varten tarvittaviin **rakenteisiin** (henkilöstömenot) sisältyvät kaikki maaseutuverkostoyksikön henkilöstöön liittyvät kulut (palkkaus- ja sivukulut sekä matkakulut ja henkilöstön koulutukseen liittyvät kulut) sekä Ruokavirastossa sijaitsevan maaseutuverkostoyksikön muut yksikön toimintaan liittyvät kuluerät. Palkkauskulut sisältävät noin kymmenen kokoaikaisen henkilön palkkauskulut sekä mahdollisten määräaikaisten kausityöntekijöiden ja harjoittelijoiden palkkauskulut.

Toimintasuunnitelman kustannuksiin sisältyvät laajan maaseutuverkoston palvelut, esim. viestintään, koulutustilaisuuksiin, hyviin käytäntöihin ja verkostoihin liittyvät kulut.

Viestinnän kustannukset koostuvat Maaseutuverkosto.fi, Maaseutu.fi-, Landsbygd.fi-, Rural.fi, lähiruokapaiva.fi sekä laajakaista.info-sivustojen ja näiden alisivustojen kehitys- ja uudistustyöstä, julkaisujen (esitteet ja oppaat) sekä liitelehtien tuottamisesta, kuvituskuluista, maaseutuohjelmien pr-materiaalin tuottamisesta, kansainvälistymistä edistävän materiaalin tuottamisesta, messukuluista, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmien tiedotuskylttien tuottamisen kuluista, viestintäverkoston toimintaan ja koordinointiin liittyvistä kuluista sekä muista mahdollisista viestintäkuluista.

LIITTEET

Seurannan mittarit

Tapahtumat

Nº	Tapahtuman nimi
1	Network to innovate: EIP working group meeting
2	Network to Innovate: Smart Farming
3	EIP-virtuaalihakvit
4	Nordic Baltic coffee break
5	Maaseutupolitiikan ja maaseudun kehittämisen kv-webinaari
6	Verkostoaamu: Miten perheviljelmät ruokkivat maailman?
7	Monipaikkaisuuden mahdollisuudet, katse tulevaan-webinaari
8	Sarkamessut: Uutta teknologiaa navettaan ja navetan liepeille -yhteistyötapahtuma
9	Leader-ryhmien sopimusten allekirjoitustilaisuus
10	Leader-ryhmien tj- ja pj-tapaaminen
11	Kasvupolku-työpaja
12	Network to Innovate: Renewable energy
13	EIP-virtuaalihakvit
14	Verkostoaamu: Sverige som EU:s ordförandeland - vad händer inom landsbygdspolitiken?
15	Nordic Baltic coffee break
16	Nordic Baltic coffee break
17	Leader-hallitusilta: Leader-toiminnan perusteet
18	Verkostoaamu: Miltä Suomen talouden kehitys näyttää maaseudun näkökulmasta?
19	Leader-hallitusilta: Leader-toiminnan perusteet
20	Network to innovate: New generation Feed
21	Nuoriso-Leader koordinaatioryhmän tapaaminen
22	Hållbart kvinnligt företagande på landsbygden
23	Keskustelutilaisuus ELYille: Luonnon monimuotoisuuden edistäminen CAP -hanketoiminnalla
24	Network to innovate: Crop Biodiversity
25	Leader-hallitusilta: uusi rahoituskausi
26	Verkostoaamu: Metsäsektorin uudet innovaatiot
27	Nordic Baltic coffee break
28	Viestintäverkoston Relation Desk -koulutus, virtuaalinen

29	Biokaasukoulutus ELYille
30	Älykkäät kyläamukahvit -webinaari
31	Network to innovate: EIP working group meeting
32	Maatalousalan työsuojelun peruskurssi
33	EIP-virtuaalihakvit
34	Neuvo koulutus
35	Nordic Baltic coffee break
36	Network to innovate: How does LEADER support innovation?
37	Biokaasukoulutus ELYille
38	Neuvojakoulutus energia- ja materiaalitehokkuudesta
39	Maaseudun digitaalinen murros -webinaari
40	Lähiuokapäivän suunnitteluryhmän kokous
41	EIP-webinaari hallinnolle
42	Teematreffit: Haku Innovaatiotorille
43	Från pittoresk landsbygd till smarta byar
44	Network to innovate: mini-innovation camp
45	Kyläverkkojen aamupäivä
46	Nordic Baltic coffee break
47	Tieto talteen ja tarjottimelle työpaja
48	EIP-virtuaalihakvit
49	SuomiAreena brunssitilaisuus
50	SuomiAreena keskustelu
51	Närmatsdag på svenska
52	Lähiuokapäivän webinaari
53	Teematreffit: Haku Innovaatiotorille
54	Lähiuokapäivän suunnitteluryhmän kokous
55	Nordic Baltic coffee break
56	EIP-virtuaalihakvit
57	Lähiuokapäivä

58	Ruokaviraston täsmäviljelykeskustelutilaisuus rakennetukiasiantuntijoille
59	Viestintäverkoston Relation Desk -koulutus, virtuaalinen
60	Network to innovate: EIP working group meeting
61	Älykkäät kyläamukahvit
62	Syksyn kv-ajankohtaispäivä
63	Leader-laatutyön sparrauspäivä
64	Network to innovate - Save the pollinators
65	Lähiruokapäivän suunnitteluryhmän kokous
66	Nordic Baltic coffee break
67	Digimaatalouswebikahvit: Data EIP-hankkeet (ostopalvelu TTS)
68	Vaikuttavuuden mittaamisen ABC -webinaari
69	EIP-webikahvit:Biokaasu (ostopalvelu TTS)
70	Network to innovate - Robotic technologies in Agriculture
71	EIP-virtuaalihakvit
72	EIP-webikahvit: UVC-tekniikka (ostopalvelu TTS)
73	Leader-työn sparrauspäivä
74	EIP-webikahvit: Lehmien vedenkulutuksen seuranta (ostopalvelu TTS)
75	Network to Innovate: LEADER TNC projects supporting innovations
76	Viestintäverkoston Canva-koulutus osa 1., virtuaalinen
77	Leader-työn syksyn ajankohtaispäivä, virtuaalinen
78	EIP-hankehaun infotilaisuus
79	Nordic Baltic coffee break
80	Smart byar-morgonkaffe - Älykkäät kyläamukahvit
81	Onko tekoäly älyteko ja mullistaako se maatalouden? -webinaari
82	EIP-virtuaalihakvit
83	Verkostoamu: ARIA-hankekilpailun suomalaiset finalistit esittäytyvät
84	Leader-ryhmien pj- ja tj-tapaaminen
85	Leader-ryhmien talous- ja hallintokoulutus
86	Nordic Baltic coffee break

87	Network to innovate: regenerative agriculture
88	Viestintäverkoston Canva-koulutus osa 2., virtuaalinen
89	Viestintäverkoston kasvokkaistapaaminen Helsingissä
90	Innovaatiotori KoneAgriassa
91	Opintomatka Agritechnica-messuille
92	Rakennetukiesittelijöiden talvipäivät
93	Tuurin kyläpäivät, maaseutuverkoston esittely?
94	Viestintäverkoston kasvokkaistapaaminen Seinäjoella
95	Leader-ajankohtaispäivät Etelä-Savossa
96	ELY-keskusten maaseudun kehittämishanketukia käsittelevien asiantuntijoiden tapaaminen
97	Nuoriso Leader -päivät 2023
98	Nuoriso Leader -pilottileiri 2
99	SAO-nätverksträff/Ruotsinkieliset YTA-alueet
100	Från pittoresk landsbygd till smarta byar
101	Vuokrapeltojen kasvukunnon parantaminen -innovaatioleiri
102	Leader-työn vaikuttavuusleiri
103	ELY-keskusten ME-päälliköiden tapaaminen Pirkanmaa
104	SPRING2023
105	ELY-keskusten kehittämisvastaavien tapaaminen Vaasassa
106	ELY-keskusten maksajien päivät
107	YTA-johtajien tapaaminen
108	ELY-keskusten maaseudun yritystukia käsittelevien asiantuntijoiden tapaaminen Jyväskylä
109	ELY-keskustyön vaikuttavuusleiri
110	Ruotsin AKIS-ryhmän vierailu
111	Rakennetukien kesäpäivät
112	Viestintäverkoston viikottaiset tapaamiset
113	Tapaaminen Ahvenanmaan maaseututoimijoiden kanssa
114	Smart Rural observatory pilot meeting
115	Osallistuminen EIP-Agrin AKIS -seminaariin

116	Hankkeen esiselvitys matka, Saksa
117	Uusien kv-hankkeiden suunnittelu, Latvia
118	Maaseudun hybridienenergiahankkeen valmistelu
119	Etelä-Savon Leader-ryhmien hallituskoulutus
120	Maaseutuleiri
121	Satakunnan kylätoimijoiden verkostotapaaminen
122	Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien hallitusten ja henkilöstön koulutus- ja kokouspäivä
123	Koulutusmatka Pohjois-Karjalaan
124	Satakunnan Leader-ryhmien matka Päijänne-Leaderin alueelle
125	Avatud talude-opintomatka
126	Thematic cluster meeting
127	Thematic cluster meeting
128	Thematic cluster meeting
129	
130	
131	
132	
133	
134	
135	
136	
137	
138	
139	
140	
141	
142	
143	
144	

145	
146	
147	
148	
149	
150	
151	
152	
153	
154	
155	
156	
157	
158	
159	
160	
161	
162	
163	
164	
165	
166	
167	
168	
169	
170	
171	
172	
173	

174	
175	
176	
177	
178	
179	
180	
181	
182	
183	
184	
185	
186	
187	
188	
189	
190	
191	
192	
193	
194	
195	
196	
197	
198	
199	
200	
201	
202	

203	
204	
205	
206	
207	
208	
209	
210	
211	
212	
213	
214	
215	
216	
217	
218	
219	
220	
221	
222	
223	
224	
225	
226	
227	
228	
229	
230	
231	

232	
233	
234	
235	
236	
237	
238	
239	
240	
241	
242	
243	
244	
245	
246	
247	
248	
249	
250	
251	
252	
253	
254	
255	
256	
257	
258	
259	
260	

261	
262	
263	
264	
265	
266	
267	
268	
269	
270	
271	
272	
273	
274	
275	
276	
277	
278	
279	
280	
281	
282	
283	
284	
285	
286	
287	
288	
289	

290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300

